

Dokument nr. 8:4

(2003-2004)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og May Britt Vihovde

Forslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og May Britt Vihovde om oppnevning av en kommisjon for lokaldemokrati

Til Stortinget

BAKGRUNN

Det er grunn til bekymring over lokaldemokratiets framtid, etter et valg med rekordlav deltagelse. Dette bør være et varsko. Valgdeltakelsen viser at avstanden mellom borgeren og de folkevalgte er blitt for stor, og at handlingsrommet i lokalpolitikken er svekket. Betydningen av lokale valg er ikke like åpenbar som før.

Forlagsstillerne ønsker et tverrpolitisk fokus på dette, gjennom en utredning som fordomsfritt ser på årsaker, sammenhenger og utfordringer. Dersom lokaldemokratiet svekkes, kan også legitimiteten i folkestyret generelt gå i samme retning.

Maktutredningen dokumenterte svekkelsen av lokaldemokratiet med bakgrunn i ulike utviklingstendenser. Kommisjonen må gå grundig inn i disse, og peke på løsninger som kan gjenreise betydningen av lokalt engasjement og lokale avgjørelser.

Kommisjonen må blant annet se på utviklingen i rettighetslovgivning og statlige minstestandarders betydning for lokalt sjølstyre - i dilemmaene mellom borgernes plikter og rettigheter, likhet og frihet. Stat-

lige reformer skal styrke borgernes velferd og utvikling av samfunnet, men måten de utformes på kan ha utilsiktede bivirkninger, blant annet i form av redusert lokalt handlingsrom og inngrep i lokale prioriteringer. Kommunene kan utvikle seg til statlige filialer, der det lokale folkestyre mister sin mening.

Forsvinner det lokale sjølstyret, forsvinner også den lokale debatten. Dersom makten tas fra kommunene, forsvinner interessen for deltagelse og en avgjørende arena for læring og praktisering av demokrati.

Kommisjonen må også vurdere hvordan kommunestruktur og regionalt forvaltningsnivå påvirker lokaldemokratiet. Det samme gjelder kommunenes organisering og dermed rekruttering til politiske verv. Kommisjonen må se på alle forhold som vil påvirke den kommunale og fylkeskommunale tjenesteproduksjonen, det lokale handlingsrom og det lokale folkestyret i framtiden.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget oppnevner en kommisjon til å vurdere lokaldemokratiets vilkår og utvikling. Kommisjonens arbeid bør avsluttes innen våren 2005.

14. oktober 2003